

مروری بر اثرات ضدتوموری سیلیبینین

مهدی مشهدی اکبر بوجار: دکتری تخصصی، گروه فارماکولوژی و سم‌شناسی، دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران، و مرکز تحقیقات طب تجربی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ایران (* نویسنده مسئول) mahdimashhadi@yahoo.com
مسعود مشهدی اکبر بوجار: دکتری تخصصی، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
سپیده گل محمد: کارشناس ارشد، گروه زیست‌شناسی، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

سیلیبینین،
خارمریم،
سرطان،
آپوپتوز

اریخ دریافت: ۹۷/۹/۳

تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۰/۲۶

سیلیبینین جزء اصلی سیلیمارین (عصاره گیاه دارویی *Silybum marianum*) است که به شکل سنتی برای درمان طیف وسیعی از بیماری‌های کبدی مورد استفاده قرار می‌گیرد. به‌تازگی، سیلیبینین و مشتقات آن در مدل‌های *in vivo* و *in vitro* اثرات قابل توجهی در مهار انواع مختلف تومورها جمله پوست، سینه، ریه، کولون، مثانه، پروستات، کلیه و کبد نشان داده‌اند. این فلاونوئید با القای آپوپتوز، تقویت فاکتورهای سرکوب‌کننده تومور و متوقف کننده چرخه سلولی و همچنین مهار فاکتورهای رشد و میانجی‌گرهای اشاعه دهنده تکثیر و تقسیم سلولی تومورها اثرات ضدتوپلاسم خود را پیش می‌برد. در این مقاله، خلاصه‌ای از مکانیسم‌های مولکولی مهم دخیل در عملکرد سیلیبینین، مطالعات حیوانی و کارآزمایی‌های مهم بالینی صورت گرفته در این زمینه ارائه گردیده است. نتایج این مطالعات چشم‌انداز جامع‌تری از سیلیبینین فراهم و به بهینه‌سازی اثرات آن در شیمی‌درمانی سرطان کمک می‌کند.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت کننده: حامی مالی نداشته است.

شیوه استناد به این مقاله:

Mashhadi Akbar Boojar M, Mashhadi Akbar Boojar M, Golmohammad S. An overview of the anti-tumor effects of Silibinin. Razi J Med Sci. 2019;25(12):116-129.

*انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با 1.0 CC BY-NC-SA صورت گرفته است.

An overview of the anti-tumor effects of Silibinin

- © **Mahdi Mashhadi Akbar Boojar**, PhD, Department of Pharmacology and Toxicology, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran, & Experimental Medicine Research Center, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran (*Corresponding author) mahdimashhadi@yahoo.com
- Massoud Mashhadi Akbar Boojar**, PhD, Department of Cell and Molecular Biology, Faculty of Biological Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran
- Sepide Golmohammad**, MSc, Department of Cell and Molecular Biology, Faculty of Biological Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran

Abstract

Silibinin is a major component of silymarin (*Silybum marianum*), which has traditionally been used to treat a wide range of liver diseases. Recently, Silibinin and its derivatives in both in vitro and in vivo models have shown a significant inhibitory effect in different types of tumors including skin, breast, lung, colon, bladder, prostate, kidney and liver. The chemopreventive potentials of this flavonoid are promoted by inducing apoptosis, enhancing tumor suppressor and cell cycle inhibitors, inhibiting growth factors, and attenuating proliferative mediators. In this paper, a summary of the important molecular mechanisms involved in Silibinin anti-cancer effects, animal studies and important clinical trials have been presented. The results of these studies will provide a more comprehensive perspective of Silibinin and help to optimize its effects in cancer chemotherapy.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Keywords

Silibinin,
Milk thistle,
Tumor,
Apoptosis

Received: 24/10/2018

Accepted: 16/01/2019

Cite this article as:

Mashhadi Akbar Boojar M, Mashhadi Akbar Boojar M, Golmohammad S. An overview of the anti-tumor effects of Silibinin. Razi J Med Sci. 2019;25(12):116-129.

This work is published under [CC BY-NC-SA 1.0 licence](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

سیلیمارین، در بسیاری از موارد القاکننده قوی رخداد آپوپتوز بوده و در دو دهه اخیر جهت درمان بسیاری از تومورها (به‌تنهایی یا توأم با دیگر داروهای شیمی‌درمانی) مورد مطالعه قرار گرفته است (۸).

مطالعات بسیاری به توصیف مکانیسم و مسیرهای پیام‌رسان سلولی دخیل در اثرات ضدسرطان سیلیبینین و شمار دیگری نیز به بررسی تفکیکی اجزای سیلیمارین و تغییرات ساختمانی آنها جهت رسیدن به مؤثرترین مولکول در این زمینه پرداخته‌اند (۹). اثرات امیدبخش مهارکننده تومور سیلیبینین در رده‌های مختلف سلولی، مطالعات حیوانی، به‌کارگیری توأم سیلیبینین و دیگر داروهای شیمی‌درمانی و سرانجام کارآزمایی‌های بالینی مهم موضوع بحث این مقاله مروری است.

سیلیمارین و اثرات بیولوژیکی اجزای آن

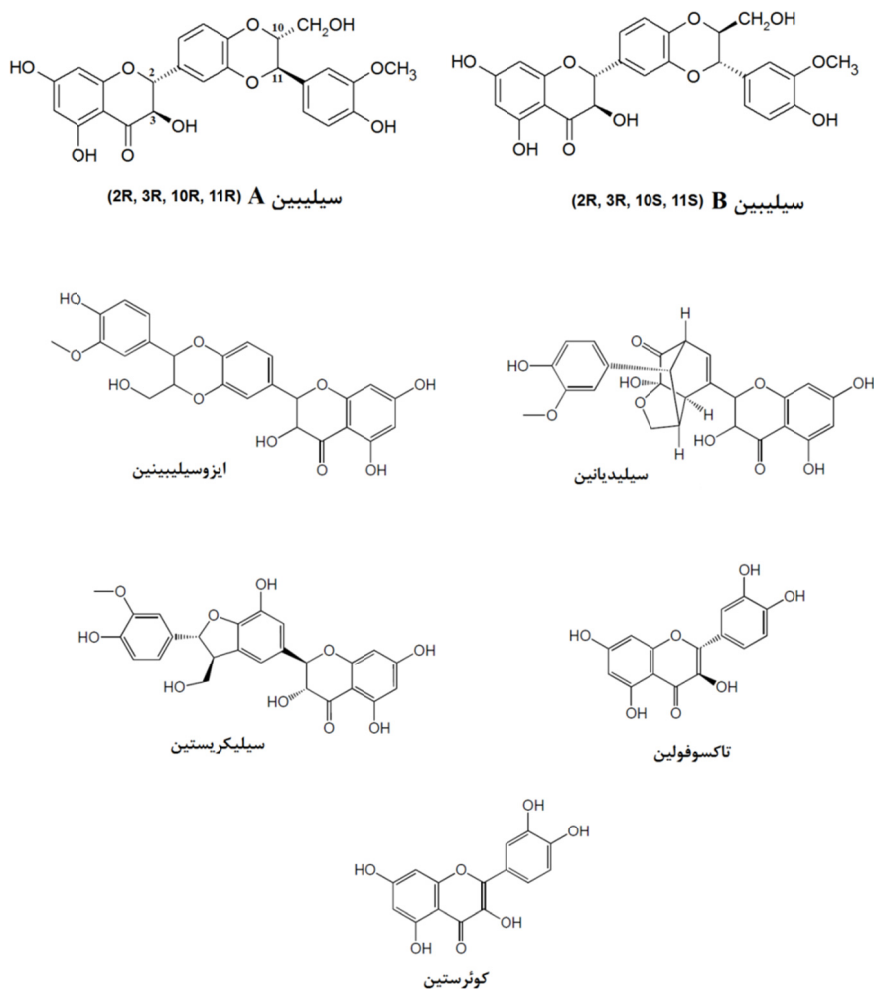
به‌طور کلی، سیلیمارین تام شامل ایزومرهای شیمیایی از دسته فلاونولیکنان‌ها است که مهم‌ترین آنها شامل هفت ترکیب سیلیبینین، ایزوسیلیبینین، دهیدروسیلیبینین، سیلی‌دیانین، سیلی‌کریستین، تاکسوفولین و کوئرستین می‌باشند (۱۰). در میان این ایزومرها، سیلیبینین (که گاهی سیلیبین نیز نامیده می‌شود) بیشترین، مهم‌ترین و فعال‌ترین جزء فراورده بوده که حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد آن را تشکیل می‌دهد که خود شامل دو فلاونولیکنان دیاسترئوایزومریک به نسبت ۱:۱ می‌باشد: سیلیبین A (2R, 3R, 10R, 11R) و سیلیبین B (2R, 3R, 10S, 11S) (۷،۶). ساختار مولکولی اجزای اصلی تشکیل‌دهنده سیلیمارین در شکل ۱ به نمایش درآمده است.

در طب جدید، شواهد متعددی مبنی بر اثرات محافظتی سیلیبینین در طیف وسیعی از اختلالات کبدی شامل هپاتیت، کبد چرب، آسیب کبدی توسط موادی مانند تتراکلرید کربن و الکل و حتی سیروز، اختلالات تحلیل نورون‌ها و سمیت عصبی، دیابت شیرین، سمیت کلیوی و شمار زیادی از سرطان بافت‌های مختلف منتشر شده است (۱۱). مکانیسم‌های مطرح‌شده برای عمده اثرات درمانی ذکرشده شامل

در طب امروز، اهمیت و گسترش استفاده از گیاهان دارویی در پیشگیری و درمان بیماری‌های مختلف خصوصاً سرطان بر کسی پوشیده نیست. گیاهان، غنی از متابولیت‌های ثانویه و فیتوشیمیایی هستند که از هر دو منابع غذایی و دارویی به دست می‌آیند (۱). در این میان، شناسایی و بررسی اثرات اجزای شیمیایی اصلی و مؤثر گیاهان در بروز این اثرات، تلاش برای جداسازی و تقویت آنها از طریق انجام مطالعات ساختمان - اثر، فرمولاسیون بهینه و به‌کارگیری روش‌های تجویز مناسب اهمیت اساسی دارد. بدیهی است که آشنایی با مکانیسم‌های مولکولی دخیل در عملکرد اجزاء مؤثر آنها نیز به این روند کمک بسزایی خواهد کرد (۲،۳).

در میان اجزای فعال داروهای گیاهی، کورکومین، رزوراترول، کوئرستین، امودین، سیلیبینین و مشتقات آنها بیش از سایرین در درمان اختلالات مزمن و شایع مانند بیماری‌های قلبی-عروقی، متابولیکی، نوروزنیک و سرطان مورد بحث بوده‌اند. تخمین زده می‌شود که حدود شصت درصد از داروهای ضدسرطان پرمصرف فعلی از منابع طبیعی به‌دست آمده‌اند. این عوامل در پیشگیری از سرطان نیز نقش مهمی ایفا می‌کنند، زیرا توانایی بالایی برای حذف رادیکال‌های آزاد، مهار رشد سلولی و ایجاد آپوپتوز دارند (۱).

خارمریم بانام علمی *Silybum marianum* گیاهی از خانواده کاسنی (Asteraceae) است و در عربی، انگلیسی و فرانسوی به ترتیب عکوب، Milk thistle و *Silybe* نامیده می‌شود. میوه (بذر) این گیاه یک تا دو ساله که در بسیاری از مناطق شمالی، غرب و جنوب ایران می‌روید، از گذشته‌های دور تاکنون مورد استفاده فراوان دارویی داشته است (۴). مجموعه فلاونوئیدهای Milk thistle یعنی سیلیمارین، به‌عنوان یکی از بهترین ترکیبات مکمل در درمان هپاتیت ویروسی، سیروز ناشی از سوءمصرف الکل و آسیب ناشی از سموم صنعتی به سلول‌های کبدی و مهم‌تر از همه، اثرات ضدتوموری مورد استفاده قرار گرفته است (۵). سیلیبینین به‌عنوان فعال‌ترین جزء از فلاونوئیدهای

شکل ۱- ساختار شیمیایی فلاونوئیدهای اصلی تشکیل دهنده سیلیمارین (۷۶)

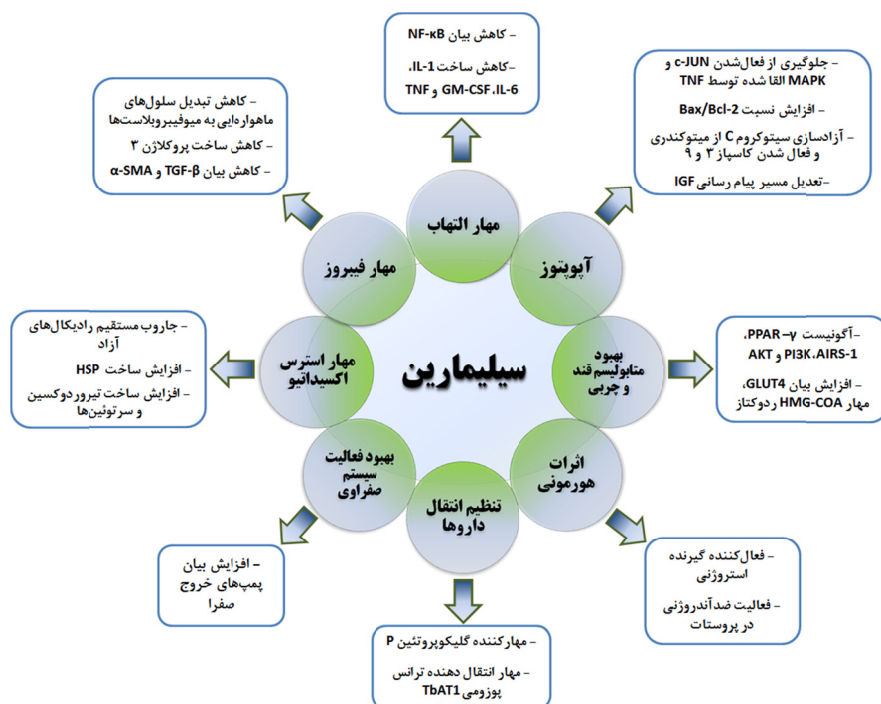
دهیدروسیلیبینین واجد خصلت آنتی‌اکسیدانی و ضدتوموری وابسته به $TNF-\alpha$ و ۲ و ۳-دهیدروسیلیبینین جاروب کننده رادیکال آزاد بهتری در مقایسه با سیلیبینین راسمیک بوده‌اند (۱۲،۱۳).

مطالعه ساختمان - اثر سیلیبینین و همچنین سنتز آنالوگ‌های دیگر آن در راستای رسیدن به ترکیبات جدید با خواص بیولوژیک موردنظر و ارتقایافته در حال انجام است. در سال ۲۰۱۳، Agarwal C و همکاران گروه‌های هیدروکسیل شماره ۷ و ۲۳ را به‌عنوان بهترین موقعیت جهت قراردادان استخلاف‌های شیمیایی مختلف در این مولکول معرفی کردند (۱۴). به‌عنوان مثال قراردادان استخلاف گالات در موقعیت‌های مذکور خصلت ضد رگ‌زایی این ترکیب را به نحو قابل‌توجهی ارتقا بخشید. قراردادان استخلاف متیل یا بنزیل نیز در این ناحیه علاوه بر افزایش حلالیت آن در آب، عملکرد

اثرات آنتی‌اکسیدانی، جاروب‌کننده رادیکال‌های آزاد و القای تولید گلوتاتیون، مهار چرخه پراکسیداسیون لیپیدها خصوصاً حامل‌های کلاسترول، اثرات محافظتی و القای تکثیر و تمایز در سلول‌های مغز استخوان، بهبود عملکرد سلول‌های اندوتلیال با مهار ساخت دی‌متیل آرژنین غیرمقارن و اثرات ضدالتهابی قدرتمند با مکانیسم‌های مختلف می‌باشند (۱۲،۱۱).

خلاصه‌ای از اثرات زیستی مجموعه فلاونوئیدهای سیلیمارین و مکانیسم مولکولی آنها در شکل ۲ به نمایش درآمده است.

تعدادی از مشتقات سنتزی سیلیبینین جهت بهبود خواص درمانی، خاصیت چربی‌دوستی و اثرات آنتی‌اکسیدانی و جاروب کننده رادیکال آزاد آن مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند که برخی از آنها کارایی بیشتری از سیلیبینین اولیه داشته‌اند. برای مثال، ۲ و ۳-

شکل ۲- نمایی از اثرات بیولوژیک گوناگون مجموعه فلاونوئیدهای سیلیمارین و مکانیسم مولکولی آنها افزایش یا کاهش فعالیت، بیان و ساخت ماکرومولکول‌های مختلف از جمله $TNF-\alpha$ (فاکتور نکروز تومور آلفا)، $IL\ 1/6$ (اینترلوکین ۱ و ۶)، $GM-CSF$ (فاکتور محرک کلونی ماکروفاژ-گرانولوسیت)، $IFN-\gamma$ (اینترفرون گاما)، $MAPK$ (پروتئین کیناز فعال شونده با میتوزن)، Bax (پروتئین شبیه به $bcl-2$)، $Bcl-2$ (لنفوم سلول B نوع ۲)، IGF (فاکتور رشد شبه انسولینی)، $\alpha-SMA$ (اکتین عضلات صاف نوع آلفا)، $TGF-\beta$ (فاکتور رشد تبدیل کردن)، HSP (پروتئین شوک گرما)، $\gamma-PPAR$ (گیرنده فعال شونده با تکثیرگر پراکسی زوم گاما)، $PI3K$ (فسفاتیدیل اینوزیتول ۳- OH دی فسفات ۳- کیناز)، AKT (پروتئین کیناز B)، $HMG-CoA$ (۳- هیدروکسی ۳- متیل گلوئاریل کوآنزیم A)، $GLUT4$ (انتقال دهنده گلوکز نوع ۴) در مجاورت سیلیمارین دستخوش تغییر می‌شوند (۶)

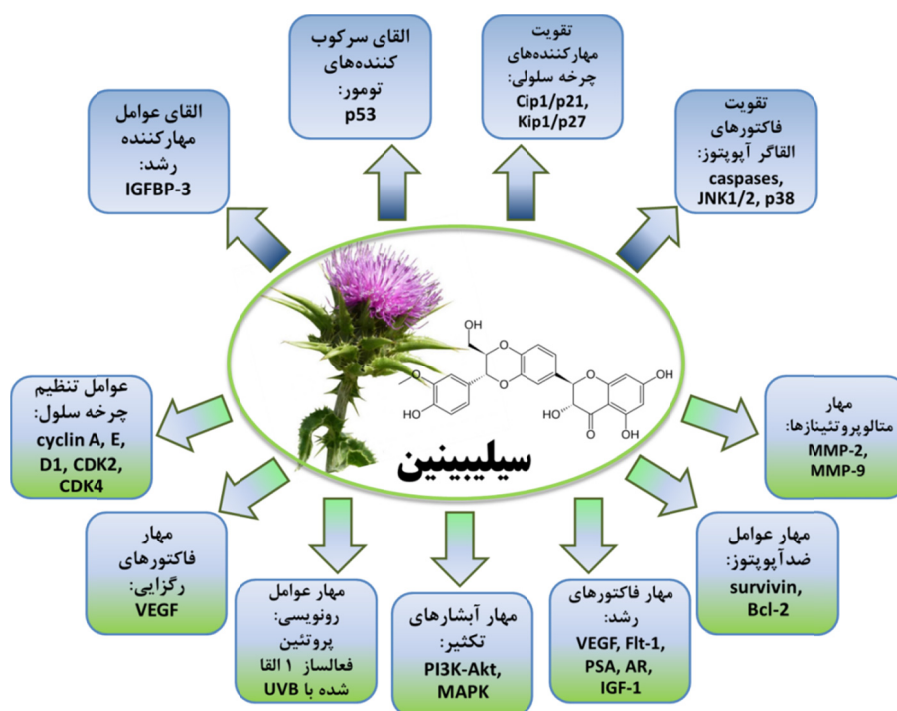
بیولوژیک دو ایزومر فضایی سیلیبیین یعنی سیلیبیین A و سیلیبیین B مشاهده نشده است. ما نشان دادیم که سیلیبیین B در مقایسه با سیلیبیین A القاکننده سمیت سلولی قوی‌تری در سلول‌های $Hep\ G_2$ کارسینومای کبدی بوده و استریفیه شدن آن با گالیک اسید تاحدوی ارتقادهنده این خصلت می‌باشد (۱۷). به‌طور کلی، سیلیبیین به‌عنوان فعال‌ترین جزء و نماینده فلاونوئیدهای سیلیمارین در نظر گرفته شده و با ملاحظاتی، فاز I و II کارآزمایی بالینی سرطان پروستات را با موفقیت پشت سر گذاشته است (۱۸).

مکانیسم‌های مهم مولکولی دخیل در بروز اثرات ضد توموری سیلیبیین

ماکرومولکول‌های مختلفی به‌عنوان اهداف سیلیبیین در پیشبرد اثرات ضد توموری سیلیبیین معرفی شده‌اند. القای عوامل سرکوب‌کننده تومور که اجراگر و محرک آپوپتوز هستند نظیر کاسپازهای

P-گلیکوپروتئین‌ها بر روی این ترکیب را نیز خنثی ساخت (۱۴).

مشقات طبیعی سیلیبیین که به‌همراه آن در مجموعه سیلیمارین حضور دارند نیز اثرات ضد توموری متفاوتی از خود نشان داده‌اند. حدود دو ماه تغذیه موش‌های مبتلا به سرطان پروستات DU145 با ایزوسیلیبیین اثرات کاهش دهنده حجم تومور بهتر و ماندگارتری در مقایسه با موش‌هایی که به همان میزان سیلیمارین یا حتی سیلیبیین دریافت کرده بودند نشان داد. همچنین ایزومرهای راست‌گرد و چپ‌گرد سیلیبیین در رده سلولی سرطان پروستات PC-3 سرکوب‌کننده چرخه سلولی بهتری در مقایسه با سیلی کریستین و سیلی دیانین بوده‌اند (۱۵). در مطالعه Wallace S، سیلی کریستین و سیلیبیین توانایی بیشتری در مهار اکسیداسیون LDL در مقایسه با سیلی دیانین و ایزوسیلیبیین داشتند (۱۶). در اغلب مطالعات تفاوت قابل توجهی میان اثرات

شکل ۳- خلاصه‌ای از مکانیسم‌های مولکولی اثرات ضدتوموری سیلیبینین. سیلیبینین به‌طور مستقیم با مهار فاکتورهای پیش برنده بقاء، تکثیر و تقسیم سلولی مثل متالوپروتئینازها (MMP)، پروتئین‌های ضدآپوپتوز مثل Bcl-2، فاکتورهای رشد مثل VEGF، Flt-1، PSA، AR، IGF و کنترل کننده‌های تقسیم سلولی مثل PI3K، Akt، MAPK و عوامل تنظیم چرخه سلول مثل خانواده CDK؛ همچنین تقویت القاگرهای آپوپتوز مثل JNK (N-c-Jun terminal kinases)، خانواده Cip و Kip و عوامل مهارکننده رشد مثل IGFBP اثرات ضدتوموری خود را اجرا می‌کند (۱۰).

انسولین (IRS-1)، مهار گیرنده فاکتور رشد اپیدرمی (EGFR) و جلوگیری از این-گلیکوزیل‌شدن فیبروبلاست‌های تیمار شده با فاکتور رشد مشتق از پلاکت (PDGF) توسط سیلیبینین دیده شده است (۲۷-۲۹).

کنترل فعالیت متالوپروتئینازها یعنی آنزیم‌هایی که برای عملکرد کاتابولیکی خود نیاز به فلزات سنگین دارند و نقش محوری در تمایز و تکامل بافتی ایفا می‌کنند، راهکار تنظیمی دیگر سیلیبینین در چرخه سلولی است (۳۰). افزایش بیان متالوپروتئیناز ۳ (stromelysin1) که در فرایند ترمیم بافتی مؤثر است و کاهش بیان متالوپروتئیناز ۲ (از فاکتورهای مؤثر در تهاجم سلول‌های سرطان ریه و معده) و ۹ (از عوامل مهاجرت سلولی در سرطان سینه و تیروئید) توسط سیلیبینین موضوع بحث مطالعات مختلف در این زمینه بوده است (۳۱-۳۳).

فعال شدن برخی فاکتورهای رونویسی نظیر E2F1 و protein-1 فعال شونده توسط پرتوی UVB عامل تبدیل سلول‌های سالم به سرطانی بوده است. مطالعات صورت

آغازگر (نه و هشت) و عملگر (سه)، p38، p53 و JNK1/2 و مهار بیان یا فعالیت فاکتورهای مهارکننده آپوپتوز نظیر survivin و Bcl-2 در مطالعات مختلف سلولی موردتوجه بوده‌اند (۱۴، ۱۹، ۲۰).

به نظر می‌رسد مهار پروتئین کیناز B (Akt) خصوصاً در فاز G₁، نقش کلیدی در زنجیره سرکوب تکثیر و تقسیم سلولی توسط سیلیبینین بر عهده داشته باشد (۲۱، ۲۲). افزایش سطوح سرامید تام سلولی به‌عنوان یک پیام‌رسان ثانویه مهم در وقوع آپوپتوز و سرکوب Akt به‌عنوان راهکاری مهم در اشاعه سمیت سلولی و وقوع آپوپتوز معرفی شده است (۲۳، ۱۷). ما نشان دادیم که راهکار اساسی مشتقات سیلیبینین و بسیاری دیگر از فلاونوئیدها و آلکالوئیدهای دیگر جهت تقویت آپوپتوز القا شده توسط سرامید (CMA) افزایش فعالیت آنزیم‌های سازنده و مهار فعالیت سامانه‌های آنزیمی حذف‌کننده سرامید از سیتوپلاسم است (۲۶-۲۴).

مهار بیان ژن یا گیرنده فاکتورهای رشد راهکار دیگر سرکوب تکثیر سلول‌های توموری توسط سیلیبینین است. سرکوب فسفوریلاسیون سوپسترای ۱ گیرنده

پوست که بیان کننده بیش از حد گیرنده EGF (فاکتور رشد اپیدرمی) هستند، تیمار با سیلیبینین به شکل وابسته به دوز متوقف کننده چرخه سلولی در فاز G₂، مهارکننده سنتز DNA، جلوگیری کننده از فعال شدن گیرنده EGF با لیگاند مربوطه، ممانعت کننده از فعالیت پایه گیرنده مذکور به عنوان یک گیرنده تیروزین کینازی و همچنین عامل فعال کننده کاسپازها است (۳۹).

اضافه شدن سیلیمارین به رژیم غذایی موش‌های مبتلابه پاپیلومای پوست با مهار رشد تومور، کاهش شاخص تقسیم سلولی و افزایش آپوپتوز همراه بوده است (۳۸). Singh RP و همکاران اثرات مهارتی سیلیبینین بر تقسیم سلولی و القای آپوپتوز بر رده سلول‌های کارسینومای اپیدرموئید را به کاهش فعالیت کیناز تنظیم کننده خارج سلولی (ERK) و تعدیل فعالیت c-Jun N-terminal kinases (JNK) و p38 نسبت دادند (۳۷). در موش‌های SKH-1 به عنوان رایج ترین مدل در مطالعه سرطان پوست القاشده با UVB نیز سیلیبینین با تعدیل آبشار فعال سازی MAPK و Akt نقشی محافظتی از خود نشان داده است (۳۵).

سیلیبینین با کاهش بیان تنظیم گرهای چرخه سلولی مثل سایکلین‌ها و گلایکوپروتئین‌های خانواده کینازهای وابسته به سایکلین از جمله cyclin A, cyclin D₁, E, cyclin D₂ و CDK4 و افزایش بیان مهارکننده‌های چرخه سلولی مثل Cip1/p21 و Kip1/p27 اثرات پیشگیری کننده قابل قبولی در سرطان غیر ملانومای القاشده با UVB از خود نشان داده است (۳۴، ۳۵).

فعال سازی مسیرهای پیش آپوپتوزی شامل افزایش فعالیت کاسپاز ۳، ۷ و ۹، تعدیل القای پروتئین فعال کننده ۱، القای p53 و تغییر بیان پروتئین‌های پیش آپوپتوزی (Bad، Bax و Bak) و ضد آپوپتوزی (Bcl-xL) خانواده Bcl2 و رهاسازی سیتوکروم C به عنوان راهکارهای سیلیبینین در پیشبرد مرگ برنامه ریزی شده در رده‌های سلولی مختلف سرطان پوست و متعاقب آسیب شدید به DNA معرفی شده اند (۳۵، ۳۸).

باین حال نشان داده شده است که سیلیبینین در برخی موارد می تواند با القای اتوفاژیا، تداخل با گیرنده

گرفته توسط Gu M و همچنین Mallikarjuna G و همکاران نشان دادند که سیلیبینین با کاهش بیان این فاکتورها به عنوان سدی محافظ در جلوگیری از بروز نئوپلاسم نقش دارد (۳۴، ۳۵). سایکلین‌ها (Cyclins) و کینازهای وابسته به آنها (CDKs)، خانواده دیگری از پروتئین‌های تنظیمی متأثر از سیلیبینین در پیشبرد اثرات ضد توموری آن هستند. غلظت سلولی سایکلین‌ها در مراحل مختلف چرخه سلولی متغیر بوده و بیان هر سایکلین در هر قسمت از این چرخه از طریق کیناز وابسته به خود، میانجی گر وقایع آن بخش (نظیر تشکیل میکروتوبول‌ها، تغییر شکل کروماتین و ...) خواهد بود (۳۶). تعدیل فعالیت سایکلین‌ها یا تقویت مهارکننده‌های طبیعی آنها در جهت توقف چرخه سلولی و وقوع آپوپتوز، برآیند عملکرد سیلیبینین زیستی بر این عوامل است که در ادامه مثال‌هایی از آنها ذکر خواهد شد. خلاصه‌ای از مکانیسم‌های مولکولی اثرات ضد توموری سیلیبینین در شکل ۳ به نمایش درآمده است.

سرطان پوست

اثرات سیلیبینین در مطالعات مختلف بر رده‌ها و انواع مختلف بدخیمی‌های پوست از جمله کراتوز آکتینیک (Actinic Keratosis)، سرطان اپیدرموئید (Epidermoid Cancer)، کارسینومای سلول بازال (Basal Cell Carcinoma) و سلول سنگفرشی (Squamous Cell Carcinoma) مورد ارزیابی قرار گرفته است (۳۷). شکل ۴ خلاصه‌ای از راهکارهای سلولی سیلیبینین در مهار مسیرهای منتهی به سرطان پوست را به نمایش گذاشته است.

سیلیبینین به عنوان یک ترکیب بازدارنده مناسب جهت پیشگیری از آسیب القاشده توسط پرتوهای UVA و B و القای کارسینوزن توسط آنها با مکانیسم‌های مختلف از جمله تنظیم چرخه سلولی و میتوزن، القای آپوپتوز و اتوفاژیا و تعدیل فعالیت NF-κB و پاسخ ایمنی، معرفی شده است (۳۸). تجویز خوراکی سیلیبینین، سرکوب کننده تومور حاصل از کراتوز آکتینیک در موش‌های Sencar از مسیر MAPK و القای آپوپتوز بوده است (۳۹، ۴۰). نشان داده شده است که در رده سلول‌های A431 سرطان اپیدرموئید

مهارى سيليبينين بر iNOS از طريق اثرات ضدالتهاى آن و مهار سايتوكاينهاى همچون اينترلوکين-1 و TNF α ناشى شود (45).

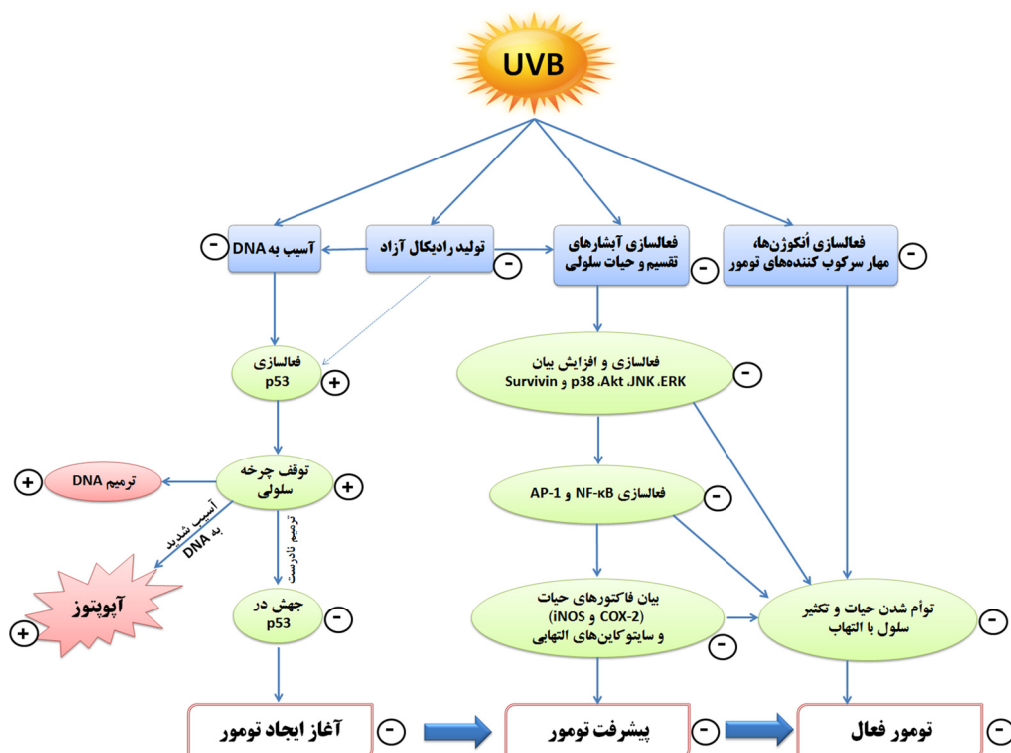
سرطان مثانه

مطالعات متعدد اثرات سودمندی از سيليبينين در کنترل، درمان و حتى پاسخ بهتر سرطان مثانه به راديوتراپى نشان داده‌اند (46). Survivin، يکى از مهم‌ترين اعضاى خانواده مهارکننده‌هاى آپوپتوز (IAP) است که بيان آن در اين تومور دچار اختلال مى‌شود. Tyagi AK و همکاران نشان دادند که مواجهه سلول‌هاى پاپيلوماى رده RT4 با سيليبينين، منجر به کاهش mRNA و پروتئين survivin مى‌گردد (20). آنها همچنين نشان دادند که سيليبينين يک القاکننده آپوپتوز قوى با افزايش فعاليت کاسپاز 3 و 9 و شکستن PARP در اين سلول‌ها است. مطالعه بعدى روى همان رده سلولى نشان داد که القای کاسپاز 2 و p53 توسط سيليبينين منجر به افزايش نفوذپذيرى ميتوکندرى، رهاسازى سيتوکروم C و شکستن کيناز وابسته با سايکلين Cip1/p21 مى‌گردد (19).

برخى فاکتورهای رشد مثل IGF-1، مهار فعال شدن کاسپاز 8 (با جلوگيرى از شکستن پيش‌ساز آن) و خودتنظيمى منفى گیرنده‌هاى مرگ از جمله FADD، سلول‌هاى پوست را از آپوپتوز القاشده توسط UVB نجات دهد (42، 41).

سرطان ریه

سيليبينين اثرات وابسته به زمان و دوز اميدوارکننده‌اى، هم در سرطان سلول کوچک و هم غيرسلول کوچک ريه از خود نشان داده است. در رده سلول‌هاى A-549 ريه سيليبينين با مهار خانواده متالوپروتئينازها و از کار انداختن فعال‌کننده پلاسمينوژن نوع يوروكيناز، هردو آبشار PI3K-Akt و MAPK را مهار مى‌کند (43). در موش‌هاى مبتلابه سرطان ريه القاشده با يورتان (Urethane)، سيليبينين با کاهش تقسيم سلولى، تعديل بيان سايکلين و سرکوب عواملی نظير فاکتور رشد آنژیوژنيک VEGF (فاکتور رشد اندوتليوم عروق)، COX (سيکلوآکسيژناز) و iNOS (نيتريك اکسيد سنتاز قابل القا) مانع پيشرفت و رشد تومور مى‌شود (44). به نظر مى‌رسد فعاليت

شکل 4- خلاصه‌ای از اهداف سلولى - مولکولى که سيليبينين با تقويت (+) و يا مهار (-) آنها مانع از آغاز ايجاد و پيشرفت تومورهای پوست القاشده توسط UVB مى‌شود.

سرطان کلیه

در مطالعات سلولی و حیوانی مختلف، سیلیبیینین مهارکننده کارسینومای سلول کلیه (RCC) بوده است. مواجهه سیلیبیینین با سلول‌های رده SN12K1 کارسینومای کلیه در غلظت‌های کم (۲ تا ۴۰ میکرومولار) کاهش سنتز DNA و غلظت‌های بالاتر (۸۰ تا ۲۰۰ میکرومولار) القای آپوپتوز را به همراه داشته است (۴۷).

IGFBP-3 نقشی کلیدی در اثرات ضدتوموری سیلیبیینین ایفا می‌کند، زیرا با خنثی شدن، آن اثر مهاری سیلیبیینین بر RCC نیز تا حد زیادی از بین می‌رود. درحالی‌که سیلیبیینین کاهش‌دهنده میزان بیان این فاکتور در RCC است، شخص شده است که عملکرد سیلیبیینین در تومور پروستات با مهار عملکرد IGFBP-3 صورت می‌پذیرد که نشان‌دهنده مکانیسم عمل متفاوت آن در تومورهای مختلف است. مهار IGF-I توسط سیلیبیینین نیز متعاقباً سرکوب IGFBP-3 را به همراه خواهد داشت که به عنوان راهکاری دیگر مورد بررسی قرار گرفته است (۴۸).

مصرف سیلیبیینین با غلظت ۰/۱ درصد در غذای موش، کاهش‌دهنده وزن و حجم تومور RCC کاشته شده با اثر بر IGFBP-3 بوده و در دوزهای بالاتر، اثرات درمانی کارا تر با مکانیسم‌هایی مستقل از این مسیر مشاهده شده است (۴۸).

سرطان سینه

نتایج مطالعات صورت گرفته در مورد اثرات سیلیبیینین در سرطان سینه تا حدی ضدونقیض بوده است. برخی مطالعات حاکی از مهار رشد و سنتز DNA سلول‌های سرطان سینه به شکل وابسته به زمان توسط سیلیبیینین هستند (۴۹). به کارگیری هم‌زمان عوامل شیمی‌درمانی رایج در درمان این تومور (دوکسوروبیسین، کربوپلاتین و سیس‌پلاتین) همراه با سیلیبیینین چه در رده سلول‌های وابسته به استروژن و چه سلول‌های غیر وابسته به استروژن منجر به هم‌افزایی سازنده اثرات ضدتوموری این عوامل گردیده است. نشان داده شده است که سیلیبیینین در سلول‌های متاستاتیک و مهاجم MCF-7، با افزایش ترشح متالوپروتئیناز ۹ و کاهش رونویسی که با سرکوب

پروتئین فعال‌کننده ۱ از مسیر MAPK القاشده است، پیش برنده اثرات ضدتوموری خود می‌باشد (۵۱، ۵۰). در مقابل، برخی مطالعات حاکی از فقدان اثر یا حتی اثرات محرک سیلیبیینین بر سرطان سینه بودند. به نظر می‌رسد اثرات شبه استروژنی سیلیبیینین محرک تکثیر سلول‌های کارسینومای سینه باشد. Verschoyle RD و همکاران نشان دادند که دریافت دوزهای پایین سیلیبیینین به صورت خوراکی در جوندگان، محرک و دریافت دوزهای بالا سرکوبگر سلول‌های آدنوکارسینومای سینه در مدل واجد آنتی‌ژن ترانس‌ژنیک SV40T است (۵۲).

سرطان کولون

گزارش شده است که سیلیبیینین بیان مهارکننده‌های کیناز وابسته به سایکلین را افزایش داده و از این رو اشاعه دهنده توقف چرخه سلولی و القای آپوپتوز در سلول‌های توموری کلون است. از طرف دیگر، سیلیبیینین موجب توقف فعالیت راه‌انداز سایکلین Cdk (فعال‌کننده برخی رده‌های سرطان کلون) شده است (۵۳، ۵۴). همچنین تقویت مسیرهای منتهی به اتوفاژیا نیز در رده‌های مختلف سلول‌های کارسینومای کلون مورد توجه قرار گرفته است (۵۵).

فعالیت ضدآنژیوژنز سیلیبیینین در سلول‌های LoVo تومور کولون قابل‌ملاحظه بوده است و مهار گیرنده Flt-1 در سلول‌های اندوتلیوم EA.Hy926 توسط سیلیبیینین که منجر به کاهش تقسیم سلولی در بستر عروقی شده می‌شود نیز مورد توجه بوده است (۵۶).

سرطان پروستات

مطالعات متعدد حاکی از اثرات امیدوارکننده سیلیبیینین در مهار بدخیمی‌های پروستات اند (۵۷). Zi X و همکاران نشان دادند که مواجهه رده سلول‌های PC-3 سرطان پروستات با سیلیبیینین، منجر به افزایش بیان پروتئین مهاری IGFBP-3 و سرکوب فعالیت فاکتور رشد شبه انسولینی IGF-I می‌گردد (۵۸). مطالعات دیگر در شرایط *in vivo* نیز نشان دادند که حضور سیلیبیینین در رژیم غذایی موش‌های مبتلابه تومور پروستات (چه نوع وابسته به آندروژن و چه نوع غیروابسته به آندروژن) با افزایش سطوح پلاسمایی

حذف کننده سرامید، تجمع دهنده قدرتمند سرامید تام داخل سلولی بوده و از این طریق تقویت کننده وقوع آپوپتوز وابسته به سرامید در HCC است (۱۷).

بالین حال، مطالعه بالینی صورت گرفته (فاز یک) در دانشگاه کلمبیا بر بیماران دچار HCC پیشرفته که دریافت کننده حداقل ۲ گرم سیلیبینین به صورت روزانه بودند نشان داد که علی‌رغم توانایی این ترکیب در بهبود برخی شاخص‌های التهابی کبد، ادامه درمان نتوانسته است مرگومیر بیماران را به صورت قابل توجهی کاهش دهد (۶۷).

به کارگیری توأم سیلیبینین با دیگر داروهای

شیمی درمانی

با توجه به طیف وسیع اثرات ضدتوموری سیلیبینین، مثال‌های فراوانی از عملکرد آن در تقویت اثرات ضدتوموری دیگر داروهای شیمی‌درمانی موجود است. مطالعات صورت گرفته به ترتیب در دانشگاه علوم پزشکی تبریز و همچنین دانشگاه علوم زیستی جیلین چین بر روی رده سلول‌های سرطانی آندومتر Hela و معده SGC-7901 نشان دادند که به کارگیری توأم پکلی تاکسل و سیلیبینین در غلظت‌های نزدیک IC50 آنها با یکدیگر، اثر هم‌افزایی در افزایش سمیت سلولی از طریق افزایش بیان Bcl-2 و گیرنده مرگ Fas در سطح سلول خواهد داشت (۶۸،۶۹). مطالعه صورت گرفته توسط Singh RP و همکاران نشان داد که مصرف توأم سیلیبینین با دوکسوروبیسیسین در کارسینومای سلول کوچک ریه زونگرافت A549، با افزایش آپوپتوز در سلول‌های توموری، منجر به افزایش پاسخ درمانی و همین‌طور کاهش بسیاری از عوارض جانبی ناشی از مصرف دوکسوروبیسیسین (به‌تنهایی) می‌گردد (۷۰). اضافه شدن سیلیبینین به سلول‌های T47D سرطان سینه تیمار شده با کریزین (Chrysin) یا متفورمین نیز از طریق سرکوب بیان سایکلین D₁ تقویت کننده اثرات ضدتوموری و مهار تکثیر سلولی توسط کریزین و یا متفورمین بوده است (۷۱،۷۲).

پیشنهادهایی جهت انجام مطالعات آینده بر

روی سیلیبینین در درمان سرطان

درحالی‌که در مطالعات سلولی و حیوانی متعدد

IGFBP-3 منجر به کاهش وزن و حجم تومور القاشده در این جوندگان می‌شود (۵۹،۶۰).

بالین حال در مطالعات بعدی مشخص شد که تومورهای واجد گیرنده‌های آندروژنیک فعال، سرکوب وابسته به چرخه سلولی (خصوصاً در فاز G₁) بیشتری از سیلیبینین در مقایسه با تومورهای غیروابسته به آندروژن نظیر DU145 متحمل می‌شوند (۶۱). به نظر می‌رسد سیلیبینین مهار کننده مسیرهای پیام‌رسانی گیرنده‌های آندروژنیک و فاکتورهای رونویسی فعال شونده توسط آن در سلول‌های واجد آنتی‌ژن اختصاصی پروستات (PSA)، کالیکرئین گرانولار انسانی (hK2) و ایمونوفیلین FKBP51 باشد (۶۲).

مطالعه بالینی صورت گرفته در دانشگاه کلرادو (فاز دو) بر بیماران دچار سرطان پروستات که دریافت کننده دوز بالای خوراکی فیتوزوم سیلیبینین (۱۳ گرم روزانه) بودند نشان داد اگرچه سطح خونی این ترکیب پس از تجویز، به سرعت بالا می‌رود و اغلب عوارض جانبی ایجاد شده قابل تحمل هستند ولی درنهایت در بافت هدف یعنی پروستات غلظت درمانی مناسبی ایجاد نمی‌شود (۶۳).

سرطان کبد

به تازگی اثر مهار سیلیبینین بر تکثیر DNA ویروس هپاتیت B به عنوان یکی از عوامل مهم زمینه‌ساز بروز کارسینومای سلول کبد (HCC) مورد مطالعه قرار گرفته است (۶۴). علاوه بر این نشان داده شده است که رده سلولی Hep B₃ کارسینومای کبد که واجد p53 جهش یافته و هپاتیت B مثبت است در مقایسه با رده Hep G₂ سرطان کبد که واجد p53 نرمال و هپاتیت B منفی است، نسبت به اثرات سیلیبینین حساس‌تراند (۶۵).

سیلیبینین از طریق القای مسیر پیام‌رسانی Kip1/p27 و مهار سایکلین D₁، D₃ و E و همچنین کیناز وابسته به سایکلین، سرکوبگر رده‌های مختلف تومور هپاتوسلولار بوده است (۶۶). القای سمیت سلولی و فعال‌سازی مسیرهای منتهی به وقوع آپوپتوز به عنوان مکانیسم‌های دیگر اثرات ضدتوموری سیلیبینین معرفی شده‌اند. ما نشان داده‌ایم که سیلیبینین از طریق القای سامانه‌های آنزیمی سنتزکننده و مهار آنزیم‌های

Silybum marianum L. with Different Content of Flavonolignans. *IJPT*; 2010. 9: 63-67.

5. Das SK, Mukherejee S, Vasudevan DM. Medical properties of milk thistle with special reference to silymarin an overview. *Nat Prod Rad*; 2008. 7: 182-92.

6. Loguercio C, Festi D. Silybin and the liver: From basic research to clinical practice. *World J Gastroentero*; 2011. 17: 2288-301.

7. Bijak M, Silybin, a major bioactive component of milk thistle (*silybum marianum* L. Gaernt.)-chemistry, bioavailability, and metabolism. *Molecules*; 2017. 10: 22.

8. Fan L, Ma Y, Liu Y, Zheng D, Huang G. Silymarin induces cell cycle arrest and apoptosis in ovarian cancer cells. *Eur J Pharmacol*; 2014. 743: 79-88.

9. Morris J, Fang Y, De Mukhopdhyay K, Wargovich MJ. Natural Agents Used in Chemoprevention of Aerodigestive and GI Cancers. *Curr Pharmacol Rep*; 2016. 2:11-20.

10. Cheung CW, Gibbons N, Johnson DW, Nicol DL. Silibinin--A Promising New Treatment for Cancer. *Anticancer Agents Med Chem*; 2010. 10: 186-95.

11. Gazak R, Walterova D, Kren V. Silybin and silymarin--new and emerging applications in medicine. *Curr Med Chem*; 2007. 14: 315-38.

12. Huber A, Thongphasuk P, Erben G, Lehmann WD, Tuma S, Stremmel W, et al. Significantly greater antioxidant anticancer activities of 2,3-dehydrosilybin than silybin. *Biochim Biophys Acta*; 2008. 1780: 837-47.

13. Thongphasuk P, Stremmel W, Chamulitrat W. Potent direct or TNF-alpha-promoted anticancer effects of 2,3-dehydrosilybin: comparison study with silybin. *Chemotherapy*; 2008. 54: 23-30.

14. Agarwal C, Wadhwa R, Deep G, Biedermann D, Gažák R, Křen V, et al. Anti-cancer efficacy of silybin derivatives -- a structure-activity relationship. *PLoS One*; 2013. 8: e60074.

15. Deep, G, Raina K, Singh RP, Oberlies NH, Kroll DJ, Agarwal R. Isosilibinin inhibits advanced human prostate cancer growth in athymic nude mice: comparison with silymarin and silibinin. *Int J Cancer*; 2008. 123: 2750-58.

16. Wallace S, Vaughn K, Stewart BW, Viswanathan T, Clausen E, Nagarajan S, et al. Milk thistle extracts inhibit the oxidation of low-density lipoprotein (LDL) and subsequent scavengerreceptor-dependent monocyte adhesion. *J Agric Food Chem*; 2008. 56: 3966-72.

17. Mashhadi Akbar Boojar M, Hassanipour M, Ejtemaei Mehr S, Mashhadi Akbar Boojar M, Dehpour AR. New aspects of Silibinin stereoisomers and their 3-O-galloyl derivatives on cytotoxicity and ceramide metabolism in Hep G2 hepatocarcinoma cell line. *Iran J Pharm Res*; 2016. 15: 421-33.

تلاش‌های زیادی برای بررسی مسیره‌های پیام‌رسان زیستی سیلیبینین در اشاعه اثرات ضدتوموری صورت پذیرفته است، مطالعات بالینی لازم و کارآمد جهت تعیین خصوصیات فارماکوکینتیک و مناسب‌ترین دوز آن در سرطان‌های مختلف و میزان اثربخشی آن به همراه دیگر رژیم‌های پیشگیری و درمانی سرطان، همچنان ضروری به نظر می‌رسد. در نظر گرفتن مشخصات ژنتیکی و پلی‌مورفیسم در کنار انواع مسیره‌های بیولوژیکی متأثر از سیلیبینین و مشتقات آن در بهینه‌سازی نتایج بالینی نقش پررنگی خواهد داشت.

نتیجه‌گیری

به‌کارگیری سیلیبینین به‌عنوان جزء اصلی سیلیمارین در مهار تومورهای مختلف اثرات امیدوارکننده‌ای نشان داده است. این فلاونوئید طبیعی و مشتقات آن با اثرات القاگر آپوپتوز، تقویت عوامل سرکوب‌کننده‌های تومور و متوقف‌کننده چرخه سلولی و مهار فاکتورهای رشد، عوامل رونویسی و میانجی‌گرهای اشاعه‌دهنده تکثیر و تقسیم سلولی تومورها، اثرات ضدنئوپلاسم خود را پیش می‌برد. استفاده از سیلیبینین در رده‌های مختلف سلول‌های سرطانی شامل پوست، ریه، کبد، سینه، کلون، مثانه و ... در شرایط *in vitro* و *in vivo* در مطالعات مختلف مورد توجه بوده ولی باید در نظر داشت که مصرف این ترکیب به‌عنوان دارو جهت پیشگیری و درمان بیماری‌ها، نیاز به آزمایش‌های بالینی تکمیلی دارد.

References

1. Rawat D, Shrivastava S, Naik RA, Chhonker SK, Mehrotra A, Koiri RK. An overview of natural plant products in the treatment of hepatocellular carcinoma. *Anticancer Agents Med Chem*; 2018. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29866017>
2. Amawi H, Ashby CR Jr, Tiwari AK. Cancer chemoprevention through dietary flavonoids: What's limiting? *Chin J Cancer*; 2017. 19: 50.
3. Mosihuzzaman M. Herbal medicine in healthcare--an overview. *Nat Prod Commun*; 2012. 7: 807-12.
4. Radjabian T, Fallah Huseini H. Anti-Hyperlipidemic and Anti-Atherosclerotic Activities of Silymarins from Cultivated and Wild Plants of

18. Deep G, Agarwal R. Antimetastatic efficacy of silibinin: molecular mechanisms and therapeutic potential against cancer. *Cancer Metastasis Rev*; 2010. 29: 447-63.
19. Tyagi A, Singh RP, Agarwal C, Agarwal R. Silibinin activates p53-caspase 2 pathway and causes caspase-mediated cleavage of Cip1/p21 in apoptosis induction in bladder transitional-cell papilloma RT4 cells: evidence for a regulatory loop between p53 and caspase 2. *Carcinogenesis*; 2006. 27: 2269-80.
20. Tyagi AK, Agarwal C, Singh RP, Shroyer KR, Glode LM, Agarwal R. Silibinin down-regulates survivin protein and mRNA expression and causes caspases activation and apoptosis in human bladder transitional-cell papilloma RT4 cells. *Biochem Biophys Res Commun*; 2003. 312: 1178-84.
21. Zhang X, Liu J, Zhang P, Dai L, Wu Z, Wang L, et al. Silibinin induces G1 arrest, apoptosis and JNK/SAPK upregulation in SW1990 human pancreatic cancer cells. *Oncol Lett*; 2018. 15: 9868-76.
22. Zhong X, Zhu Y, Lu Q, Zhang J, Ge Z, Zheng S. Silymarin causes caspases activation and apoptosis in K562 leukemia cells through inactivation of Akt pathway. *Toxicology*; 2006. 227: 211-6.
23. Mashhadi Akbar Boojar M, Mashhadi Akbar Boojar M, Golmohammad S, Nikkhah Yazdi M. Ceramide generation as a novel biological mechanism for chemo-preventive and cytotoxic effects of hesperidin on HT-144 melanoma cells. *Beni-Suef University Journal of Basic and Applied Sciences*; IN Press 2018.
24. Njarpour N, Mashhadi Akbar Boojar M. A comparative study on the effects of rosmarinic acid and carnosic acid on the cell viability, ceramide metabolism and antioxidant enzyme responses in the Hep-G2 cancer cell line. *Nova Biologica Reperta*; 2016. 3: 61-8. (Persian)
25. Jarahzadeh Z, Mashhadi Akbar Boojar M. A Comparative Study on the Effects of Hesperidine and Hesperetin on Cell Survival, Ceramide Metabolism, and Paraoxonase Enzyme Response in MDA-MB - 231 Cancer Cells. [MSc dissertation]. Tehran, Kharazmi University, 2015.
26. Zendegan V, Mashhadi Akbar Boojar M. A Comparative study on the effects of menthol and limonene on cell survival, ceramide metabolism and antioxidant enzymes responses in HRT-18 cancer cells. [MSc dissertation]. Tehran, Kharazmi University, 2015.
27. Hou X, Du H, Quan X, Shi L, Zhang Q, Wu Y, et al. Silibinin inhibits NSCLC metastasis by targeting the EGFR/LOX pathway. *Front Pharmacol*; 2018. 9: 21.
28. Qi L, Singh RP, Lu Y, Agarwal R, Harrison GS, Franzusoff A, et al. Epidermal growth factor receptor mediates silibinin-induced cytotoxicity in a rat glioma cell line. *Cancer Biol Ther*; 2003. 2: 526-31.
29. Chen YH, Chen CL, Lu DW, Liang CM, Tai MC, Chen JT. Silibinin inhibits platelet-derived growth factor-driven cell proliferation via downregulation of n-glycosylation in human tenon's fibroblasts in a proteasome-dependent manner. *PLoS One*; 2016. 11: e0168765.
30. Tabandeh MR, Oryan A, Mohammad-Alipour A, Tabatabaei-Naieni A. Silibinin regulates matrix metalloproteinase 3 (stromelysin1) gene expression, hexoseamines and collagen production during rat skin wound healing. *Phytother Res*; 2013. 27: 1149-53.
31. Lu S, Zhang Z, Chen M, Li C, Liu L, Li Y. Silibinin inhibits the migration and invasion of human gastric cancer SGC7901 cells by downregulating MMP-2 and MMP-9 expression via the p38MAPK signaling pathway. *Oncol Lett*; 2017. 14: 7577-82.
32. Oh SJ, Jung SP, Han J, Kim S, Kim JS, Nam SJ, et al. Silibinin inhibits TPA-induced cell migration and MMP-9 expression in thyroid and breast cancer cells. *Oncol Rep*; 2013. 29: 1343-8.
33. Chu SC, Chiou HL, Chen PN, Yang SF, Hsieh YS. Silibinin inhibits the invasion of human lung cancer cells via decreased productions of urokinase-plasminogen activator and matrix metalloproteinase-2. *Mol Carcinog*; 2004. 40: 143-9.
34. Gu M, Singh RP, Dhanalakshmi S, Mohan S, Agarwal R. Differential effect of silibinin on E2F transcription factors and associated biological events in chronically UVB-exposed skin versus tumors in SKH-1 hairless mice. *Mol Cancer Ther*; 2006. 5: 2121-9.
35. Mallikarjuna G, Dhanalakshmi S, Singh RP, Agarwal C, Agarwal R. Silibinin protects against photocarcinogenesis via modulation of cell cycle regulators, mitogen-activated protein kinases, and Akt signalling. *Cancer Res*; 2004. 64: 6349-56.
36. Malumbres M. Cyclin-dependent kinases. *Genome Biol*; 2014. 15: 122.
37. Singh RP, Agarwal R. Mechanisms and preclinical efficacy of silibinin in preventing skin cancer. *Eur J Cancer*; 2005. 41: 1969-79.
38. Kumar R, Deep G, Agarwal R. An overview of ultraviolet B radiation-induced skin cancer chemoprevention by silibinin. *Curr Pharmacol Rep*; 2015. 1: 206-15.
39. Mohan S, Dhanalakshmi S, Mallikarjuna GU. Silibinin modulates UVB-induced apoptosis via mitochondrial proteins, caspases activation, and mitogen-activated protein kinase signaling in human epidermoid carcinoma A431 cells. *Biochem Biophys Res Commun*; 2004. 320: 183-9.
40. Singh RP, Tyagi AK, Zhao J, Agarwal R. Silymarin inhibits growth and causes regression of established skin tumors in SENCAR mice via modulation of mitogen-activated protein kinases and

- induction of apoptosis. *Carcinogenesis*; 2002. 23: 499-510.
41. Liu W, Otkur W, Li L, Wang Q, He H, Ye Y, et al. Autophagy induced by silibinin protects human epidermoid carcinoma A431 cells from UVB-induced apoptosis. *J Photochem Photobiol; B* 2013. 123: 23-31.
  42. Liu W, Otkur W, Li L, Wang Q, He H, Zang L, et al. Interference of silibinin with IGF-1R signalling pathways protects human epidermoid carcinoma A431 cells from UVB-induced apoptosis. *Biochemical and biophysical research communications*; 2013. 432: 314-9.
  43. Chen PN, Hsieh YS, Chiou HL, Chu SC. Silibinin inhibits cell invasion through inactivation of both PI3K-Akt and MAPK signalling pathways. *Chem Biol Interact*; 2005. 156: 141-50.
  44. Singh RP, Deep G, Chittezhath M, Kaur M, Dwyer-Niel, LD, Malkinson AM, et al. Effect of silibinin on the growth and progression of primary lung tumors in mice. *J Natl Cancer Inst*; 2006. 98: 846-55.
  45. Chittezhath M, Deep G, Singh RP, Agarwal C, Agarwal R. Silibinin inhibits cytokine-induced signaling cascades and down-regulates inducible nitric oxide synthase in human lung carcinoma A549 cells. *Mol Cancer Ther*; 2008. 7: 1817-26.
  46. Prack Mc Cormick B, Langle Y, Belgorosky D, Vanzulli S, Balarino N, Sandes E, et al. Flavonoid silybin improves the response to radiotherapy in invasive bladder cancer. *J Cell Biochem*; 2018. 119: 5402-12.
  47. Cheung CW, Vesey DA, Nicol DL, Johnson DW. Silibinin inhibits renal cell carcinoma via mechanisms that are independent of insulin-like growth factor-binding protein 3. *BJU Int*; 2007. 99: 454-60.
  48. Cheung CW, Taylor PJ, Kirkpatrick CM, Vesey DA, Gobe GC, Winterford C, et al. Therapeutic value of orally administered silibinin in renal cell carcinoma: manipulation of insulin-like growth factor binding protein-3 levels. *BJU Int*; 2007. 100: 438-44.
  49. Bhatia N, Zhao J, Wolf DM, Agarwal R. Inhibition of human carcinoma cell growth and DNA synthesis by silibinin, an active constituent of milk thistle: comparison with silymarin. *Cancer Lett*; 1999. 147: 77-84.
  50. Lee SO, Jeong YJ, Im HG, Kim CH, Chang YC, Lee IS. Silibinin suppresses MA-induced MMP-9 expression by blocking the AP-1 activation via MAPK signalling pathways in MCF-7 human breast carcinoma cells. *Biochem Biophys Res Commun*; 2007. 354: 165-71.
  51. Tyagi AK, Agarwal C, Chan DC, Agarwal R. Synergistic anti-cancer effects of silibinin with conventional cytotoxic agents doxorubicin, cisplatin and carboplatin against human breast carcinoma MCF-7 and MDA-MB468 cells. *Oncol Rep*; 2004. 11: 493-9.
  52. Verschoyle RD, Brown K, Steward WP, Gescher AJ. Consumption of silibinin, a flavonolignan from milk thistle, and mammary cancer development in the C3(1) SV40 T,t antigen transgenic multiple mammary adenocarcinoma (TAg) mouse. *Cancer Chemother Pharmacol*; 2008. 62: 369-72.
  53. Agarwal C, Singh RP, Dhanalakshmi S, Tyagi AK, Tecklenburg M, Sclafani RA, et al. Silibinin upregulates the expression of cyclin-dependent kinase inhibitors and causes cell cycle arrest and apoptosis in human colon carcinoma HT-29 cells. *Oncogene*; 2003. 22: 8271-82.
  54. Hogan FS, Krishnegowda NK, Mikhailova M, Kahlenberg MS. Flavonoid, silibinin, inhibits proliferation and promotes cell cycle arrest of human colon cancer. *J Surg Res*; 2007. 143: 58-65.
  55. Kauntz H, Bousserouel S, Gossé F, Raul F. Silibinin triggers apoptotic signaling pathways and autophagic survival response in human colon adenocarcinoma cells and their derived metastatic cells. *Apoptosis*; 2011. 16: 1042-53.
  56. Yang SH, Lin JK, Huang CJ, Chen WS, Li SY, Chiu JH. Silibinin inhibits angiogenesis via Flt-1, but not KDR, receptor upregulation. *J Surg Res*; 2005. 128: 140-6.
  57. Ting H, Deep G, Agarwal R. Molecular mechanisms of silibinin-mediated cancer chemoprevention with major emphasis on prostate cancer. *AAPS J*; 2013. 15: 707-16.
  58. Zi X, Zhang J, Agarwal R, Pollak M. Silibinin up-regulates insulin-like growth factor-binding protein 3 expression and inhibits proliferation of androgen-independent prostate cancer cells. *Cancer Res*; 2000. 60: 5617-20.
  59. Singh RP, Dhanalakshmi S, Tyagi AK, Chan DC, Agarwal C, Agarwal R. Dietary feeding of silibinin inhibits advance human prostate carcinoma growth in athymic nude mice and increases plasma insulin-like growth factor-binding protein-3 levels. *Cancer Res*; 2002. 62: 3063-9.
  60. Singh RP, Deep G, Blouin MJ, Pollak MN, Agarwal R. Silibinin suppresses in vivo growth of human prostate carcinoma PC-3 tumor xenograft. *Carcinogenesis*; 2007. 28: 2567-74.
  61. Roy S, Kaur M, Agarwal C, Tecklenburg M, Sclafani RA, Agarwal R. p21 and p27 induction by silibinin is essential for its cell cycle arrest effect in prostate carcinoma cells. *Mol Cancer Ther*; 2007. 6: 2696-707.
  62. Zhu W, Zhang JS, Young CY. Silymarin inhibits function of the androgen receptor by reducing nuclear localization of the receptor in the human prostate cancer cell line LNCaP. *Carcinogenesis*; 2001. 22: 1399-403.
  63. Flaig TW, Glodé M, Gustafson D, van Bokhoven A, Tao Y, Wilson S, et al. A study of high-

dose oral silybin-phytosome followed by prostatectomy in patients with localized prostate cancer. *Prostate*; 2010. 70: 848-55.

64. Umetsu T, Inoue J, Kogure T, Kakazu E, Ninomiya M, Iwata T, et al. Inhibitory effect of silibinin on hepatitis B virus entry. *Biochem Biophys Rep*; 2018. 14: 20-5.

65. Varghese L, Agarwal C, Tyagi A, Singh RP, Agarwal R. Silibinin efficacy against human hepatocellular carcinoma. *Clin Cancer Res*; 2005. 11: 8441-8.

66. Lah JJ, Cui W, Hu KQ. Effects and mechanisms of silibinin on human hepatoma cell lines. *World J Gastroenterol*; 2007. 13: 5299-305.

67. Siegel AB, Narayan R, Rodriguez R, Goyal A, Jacobson JS, Kelly K, et al. A phase I dose-finding study of silybin phosphatidylcholine (milk thistle) in patients with advanced hepatocellular carcinoma. *Integr Cancer Ther*; 2014; .13: 46-53.

68. Basiri A, Pashaiasl M. The Toxic Effect of Silibinin and Paclitaxel Combination on Endometrial Cancer Cell Line. *J Ardabil Univ Med Sci*; 2016. 16: 323-330. (Persian)

69. Zhang Y, Ge Y, Ping X, Yu M, Lou D, Shi W. Synergistic apoptotic effects of silibinin in enhancing paclitaxel toxicity in human gastric cancer cell lines. *Mol Med Rep*; 2018. 18: 1835-41.

70. Singh RP, Mallikarjuna GU, Sharma G, Dhanalakshmi S, Tyagi AK, Chan DC, et al. Oral silibinin inhibits lung tumor growth in athymic nude mice and forms a novel chemocombination with doxorubicin targeting nuclear factor kappaB-mediated inducible chemoresistance. *Clin Cancer Res*; 2004. 10: 8641-7.

71. Javan Maasomi Z, Pilehvar Soltanahmadi Y, Dadashpour M, Alipour Sh, Abolhasani S, Zarghami N. Synergistic anticancer effects of silibinin and chrysin in T47D breast cancer cells. *Asian Pac J Cancer Prev*; 2017. 18: 1283-7.

72. Chatran M, Pilehvar-Soltanahmadi Y, Dadashpour M, Faramarzi L, Rasouli S, Jafari-Gharabaghloou D, et al. Synergistic anti-proliferative effects of metformin and silibinin combination on T47D breast cancer cells via hTERT and cyclin D1 inhibition. *Drug Res (Stuttg)*; 2018. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29920623>.